

St Phoebe Center
FOR THE DEACONESS

Dr. Carrie Frederick Frost

Diakonissojen ohjeiston laatiminen

St Phoebe Center on äskettäin julkaissut uuden version 'Ehdotuksesta ohjeistoksi naisdiakonaatin elvyttämiseksi nykypäivän ortodoksisessa kirkossa'. St Phoebe Center on yhdysvaltalainen voittoa tavoittelematon järjestö, jonka tehtävänä on edistää naisdiakonaatin elvyttämistä ja järjestää siihen liittyvää koulutusta. 'Ehdotusta ohjeistoksi' on koottu kuluneen neljän vuoden aikana, ja työhön ovat osallistuneet kaikki ortodoksisen kirkon ryhmät: piispat, papit, diakonit, maallikkonaiset ja -miehet, vanhimmat ja nuoriso, koulutetut ja kouluttamattomat. St Phoebe Centerin johtokunnan puheenjohtajana kuvaan seuraavassa yhteistyöhanketta 'Ohjeiston' laatimiseksi.

'Ehdotus ohjeistoksi' laadittiin, koska oli tarve selkeälle näkemykselle siitä, miltä naisdiakonaatti voisi olla nykypäivänä. Lisäksi tarvittiin ehdotus toimintamallista, jonka mukaan ortodoksinen kirkko voisi edetä tässä elvytystyössä. Naisdiakonaatin historia on selkeästi tiedossa, ja monia toivomuksia naisdiakonaatin puolesta on esitetty eri puolilta ortodoksista kirkkoa yli sadan vuoden ajan (mukaan luettuna yhteisortodoksinen Rhodoksen kokous vuonna 1988). Naisdiakonien tarve kirkossa on selvä: tarvitsemme naisdiakoneja palvelemaan erityisesti naisia, mutta myös osallistumaan myönteisellä tavalla kirkon jäsenten ja laajemman yhteisön *theosikseen* ja hengelliseen hoitoon. Ikivanhan naisdiakonaatin elvyttäminen on käynnistynyt Afrikassa (alkuvuodesta 2024 diakonissa Angelic Molen vihittiin Zimbabween).

Kuitenkin huolimatta historiasta, toivomuksista ja tarpeista hyvin vähän on tapahtunut Afrikan ulkopuolella naisdiakonaatin elvyttämiseksi. Yksi mahdollinen syy on suunnitelman, tiekartan puute. Käytännönläheisen, konkreettisen prosessin tarve oli yksi syy, minkä takia St Phoebe Center kehitti tämän 'Ehdotuksen ohjeistoksi'. Toinen syy oli se, että haluttiin olla apuna kirkon mielikuvituksen laajentamisessa. Vuonna 2020 Center järjesti Chicagossa tapahtuman, jossa käsiteltiin diakonissojen tarvetta. Yksi osallistuja huomautti: 'Olette vakuuttaneet minut, kannatan diakonissoja, mutta en osaa kuvitella, millaista olisi, jos heitä olisi kirkossa nykypäivänä'. Tästä huomautuksesta oivalsimme, että

jopa kannattajamme tarvitsevat apua sen kuvittelemiseen, miltä diakonissat saattaisivat näyttää nykypäivänä.

Prosessi

'Ohjeiston' luomisprosessi alkoi Centerissä vuonna 2020. Kun oli keskusteltu asiasta ja rukoiltu, että Pyhä Henki ohjaisi meitä, kaksi neuvoa-antavan johtokunnan jäsentä luonnosteli alkuperäisen tekstin, ja Centerin johtokunta korjasi ja täydensi sitä. Tämä luonnos jaettiin monipuoliselle Centerin luotettujen kumppanien ja ystävien joukolle, jossa olivat edustettuina monet kirkon tahot: miehiä ja naisia, diakoneja, pappeja ja piispoja, tutkijoita (historioitsijoita, teologeja, liturgiikan tuntijoita) ja kouluttamattomia jäseniä sekä koko Centerin neuvoa-antava johtokunta. Näiden tahojen palaute arvioitiin ja liitettiin asiakirjaan. Niin tuotettiin ensimmäinen julkaistu luonnos 'Ehdotus ohjeistoksi - marraskuu 2023'.

Luonnos 'Ehdotus ohjeistoksi - marraskuu 2023' julkistettiin Centerin 10-vuotissymposiumissa teemaltaan "Deaconesses for the Orthodox Church Today", joka järjestettiin Holy Cross -seminaarissa marraskuussa 2023 Amerikan arkkipiispan Elpidophorosin siunauksella ja Ekumeenisen patriarkan Bartholomeoksen tuella. Paneelikeskustelussa diakoni Dr. Perry Hamalis esitteli asiakirjan sisältöä, ja reaktioitaan siihen esittivät kolme ortodoksisen kirkon huomattavaa hahmoa – Metropoliitta Nathanael, Dr. Jim Skedros ja Dr. Elizabeth Prodromou. Seuranneessa keskustelussa myös monet konferenssin osanottajat antoivat palautettaan.

St Phoebe Center julkaisi 'Ehdotuksen ohjeistoksi - marraskuu 2023' verkkosivuillaan ja pyysi kaikkia halukkaita kommentoimaan. Tammikuussa 2024 järjestettiin verkkotapahtuma, jonka kolmelta panelistilta (Ms. Kathryn McCord, Dn. James Wilcox ja Ms. Dina Zingaro) sekä monilta tapahtuman osanottajilta saatiin heidän panoksensa. Center julkisti toistuvasti pyyntöjä palautteesta verkkosivuillaan sekä uutiskirjeensä ja sosiaalisen median kautta.

St Phoebe Centerin johtokunnan jäsenet ottivat arvioidakseen kommentit ja keskustelut kaikista näistä palautetta antaneista lähteistä ja päättivät, mitkä kommentit oli sisällytettävä uuteen luonnokseen. Kun runsas palaute oli arvioitu ja käsitelty, Centerin johtokunta pyysi neuvoa-antavan johtokunnan mielipidettä, ja lopuksi hyväksyi nykyisen version.

Kuvaan prosessia, jolla 'Ehdotus ohjeistoksi' työstettiin, painottaakseni tärkeää asiaa: asiakirja saattaa hyvinkin olla ainutlaatuinen siinä mielessä, että siitä ovat olleet päättämässä niin monet kirkon tahot. Se on todella yhteisöllinen näkymä kirkon tulevaisuudesta.

Saatu palaute

Palaute oli sekä määrältään että laadultaan vaikuttava! Saatiin jopa nelikymmensivuisia kirjallisia, hyvin harkiten laadittuja palautteita. Tämän palautemäärän sisällyttäminen tekstiin oli suuri työ, etenkin kun halusimme pitää tekstin yksinkertaisena. Akateemisen järkäleen sijasta johtokunta halusi luoda jotakin, jonka jokainen kirkon jäsen voisi lukea nopeasti ja ymmärtää helposti. Halusimme olla riittävän yksityiskohtaisia, jotta teksti olisi merkityksellistä ja laajentaisi mielikuvitusta, mutta riittävän yleisiä, jotta lukija pystyisi pitämään kokonaiskuvan mielessään. Monet arvokkaat kommentit jäivät pois pelkästään sen takia, että 'Ohjeisto' haluttiin pitää lyhyenä ja selkeänä.

Kommentteihin sisältyi huomattavaa jännitettä. Jotkut kannattajat halusivat, että Center 'menisi pitemmälle' ja puoltaisi naisille vielä laajempia rooleja kirkossa. Mutta Center on aina ilmaissut selvästi, että tehtävämme keskittyy tiukasti naisdiakonaatin elvyttämiseen. Toiset kannattajat olivat sitä mieltä, että Center oli 'mennyt liian pitkälle' kannattaessaan diakonisseja, jotka toimivat laajasti koko kirkossa. Heidän mielestään diakonissojen palvelutehtävä tulisi rajoittaa ankarasti vain naisiin ja niihin rooleihin, joita diakonissoilla ehkä oli vanhassa maailmassa. Center ymmärtää, että diakonissojen historia antaa oikeaa tietoa kirkolle, mutta historia ei määrittele kirkkoa. Nykypäivän diakonaatin tulisi palvella nykyajan tarpeita. Centerin näkemyksen mukaan mies- ja naisdiakoneilla on sama rooli ja samat tehtävät, vaikkakin he ilmentävät noita rooleja ja toimivat tehtävissä eri tavoin, sukupuolensa mukaan ja koko kirkon hyväksi.

Se, että naisdiakonaatin elvyttämisen kannattajilla on erilaisia mieltymyksiä ja ajatuksia asiakirjaa varten on paljastavaa. Se osoittaa, että elvytyksen kannattajat tulevat moninaisin näkökulmin ja monenlaisista taustoista.

Iso osa palautteesta sisällytettiin uuteen luonnokseen. Uusi 'Ehdotus ohjeistoksi' käsittelee esimerkiksi naisdiakoneja koskevia kanoneja perusteellisemmin ja suuremmin. Siinä selvitetään, että 'kanoneja ei ole tarkoitettu jäykiksi säännöiksi vaan ohjeiksi, jotka edistävät jumalallistumista kirkossa paikallisten olojen mukaisesti'. Uusi luonnos luettelee myös selvemmin esimerkkejä diakonissan mahdollisista palvelutehtävistä paikallisten tarpeiden ja diakonissan henkilökohtaisten taitojen ja lahjojen mukaisesti. Tämä selkeys parantaa lukijan kykyä kuvitella, kuinka diakonissa voisi toimia nykypäivänä. Palautteen mukaisesti uusi ohjeisto tarjoaa useampia teitä, joilla mahdolliset diakonissakandidaatit voitaisiin löytää. Heitä voi nimetä elvytyskomitea (jonka kutsuvat koolle piispat ja joka edustaa kirkon monia erilaisia ryhmiä), tai muut ortodoksikristityt voivat ehdottaa heitä, tai soveltuvat naiset, jotka kokevat olevansa kutsuttuja diakonaattiin, voivat itse hakea ehdokkaaksi.

Lopuksi

'Ehdotus ohjeistoksi' on julkaistu St Phoebe Centerin verkkosivuilla ja se on jaettu eri ortodoksisia kirkkoja edustaville amerikkalaisille ja kansainvälisille piispoille. Center järjestää jatkossakin keskusteluja ohjeistosta, ja kutsumme kaikki osallistumaan. Pyydämme kaikkia kiinnostuneita jatkossakin lähettämään meille ajatuksiaan ja kommenttejaan (stphoebecenter@gmail.com). Uusin luonnos ei missään nimessä ole lopullinen. Kuten asiakirjassa todetaan, se ei ole kaikenkattava eikä pyri olemaan viimeinen sana.

St Phoebe Center on kirjoittanut ja julkistanut tämän asiakirjan aloittaakseen harkitun prosessin kohti naisdiakonaatin elvyttämistä. Asiakirja kuuluu Centerille, mutta prosessi ei kuulu. Ortodoksinen kirkko itse - maallikot ja papisto yhdessä työskennellen – luovat prosessin, joka saattaa heijastaa nykyistä 'Ohjeiston' luonnosta, tai saattaa heijastaa sitä osaksi, tai saattaa olla, että se ei heijasta sitä lainkaan. Sytyttäköön 'Ehdotus ohjeistoksi' Jumalan antaman luovuuden kipinän yhteisöön ja avustakoon keskustelussa ja toiminnassa tämän kipeästi tarvitun palvelutehtävän elvyttämiseksi.

(Käännös englannista suomeksi / Translation from English to Finnish: Elsi Takala)

St. Phoebe Center for the Deaconess

orthodoxdeaconess.org

stphoebecenter@gmail.com